

2021-09-08

Dnr: RS 2021-456

Socialdepartementet

Yttrande över betänkandet **Stärkt rätt till personlig assistans – ökad rättssäkerhet för barn, fler grundläggande behov och tryggare sjukvårdande insatser (SOU 2021:37)**

Region Östergötland har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet Stärkt rätt till personlig assistans – ökad rättssäkerhet för barn, fler grundläggande behov och tryggare sjukvårdande insatser (SOU 2021:37).

Bakgrund

Utredningen lämnar förslag med syftet att stärka den personliga assistansen för barn, ge assistansanvändare förstärkt stöd vid behov av sjukvårdande insatser och stärka rätten till personlig assistans för vissa hjälpbehov som är av stor betydelse för möjligheten att delta i samhällslivet på samma villkor som andra. Förslagen ökar kontinuiteten och förutsägbarheten inom personlig assistans och ger ökad trygghet och säkerhet för personer med personlig assistans.

Utredningen föreslår ett antal lagförändringar i bland annat lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och i hälso- och sjukvårdslagen. Utredningen föreslår också en ny lag som reglerar egenvård.

Förslaget innebär att ökade kostnader för offentlig verksamhet om 2,7 miljarder kronor varav förbättringar för barn med funktionsnedsättning står för 1,3 miljarder. Kostnaderna fördelar sig med ökade kostnader för staten om 3,5 miljarder kostnader, minskade kostnader för kommunerna om 1 miljard kronor och återtagna kostnader för sjukvård för regionerna om 170 miljoner kronor.

Yttrande – kommentarer till lagförslagen

Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Lagändringen innebär i korthet att de grundläggande behoven utökas och tydliggörs, att föräldraansvaret för barnets hjälpbehov beräknas med ett schablonavdrag, att vid bedömning av barns behov av hjälp med grundläggande behov ska hänsyn tas till det som bedöms vara barnets bästa samt reglering av bedömning och utförande av sjukvårdande insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen.

2021-09-08

Dnr: RS 2021-456

Region Östergötland konstaterar att det är positivt att grundläggande behov tydliggörs och att personlig assistans ska kunna ges för hälso- och sjukvårdsinsatser. Detta kommer troligen att leda till ökad trygghet och välbefinnande för individ och anhöriga.

Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Lagändringen innebär att ändringarna i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, se ovan i detta yttrande, förs in i socialförsäkringsbalken.

Region Östergötland har ingen kommentar till detta förslag.

Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Lagändringen innebär ett tillägg som lyder:

Särskilda skyldigheter i fråga om vissa personer med funktionsnedsättning
5 kap.

9 §

När hälso- och sjukvård ges till personer med stora och varaktiga funktionsnedsättningar ska särskilt övervägas om vård- och behandlingsinsatserna kan ges på ett sätt som i högre utsträckning möjliggör för den enskilde att leva och delta i samhällslivet på samma villkor som andra.

Region Östergötland konstaterar att förslaget kan leda till bättre livsvillkor för målgruppen.

Förslag till lag om ändring av patientlagen (2014:821)

Nuvarande lydelse: 5 kap. 2 §. *En patients medverkan i hälso- och sjukvården genom att han eller hon själv utför vissa vård eller behandlingsåtgärder ska utgå från patientens önskemål och individuella förutsättningar.*

Ny lydelse: 5 kap. 2 §. *En patients medverkan i hälso- och sjukvården genom att han eller hon själv, eller med hjälp av någon annan, utför vissa vård- eller behandlingsåtgärder ska utgå från patientens önskemål och individuella förutsättningar. Särskilda bestämmelser om sådana vård- och behandlingsåtgärder som avses i första stycket finns i lagen (0000:00) om egenvård.*

Region Östergötland ställer sig bakom förslaget och hänvisar till kommentarer om förslaget till lag om egenvård, se nedan.

Förslag till lag om egenvård

Betänkandet föreslår att en lag om egenvård föreskrivs. Lagen syftar till att främja hög patientsäkerhet när hälso- och sjukvårdsåtgärder utförs som

2021-09-08

Dnr: RS 2021-456

egenvård och reglerar bedömning om när egenvård kan utföras och vad som gäller om patienten behöver hjälp med att utföra egenvården. Lagen gäller inom sådan verksamhet som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Region Östergötland anser att det är bra att lagen inleds med en bestämmelse som beskriver lagens syfte, innehåll, tillämpningsområde och definitioner. Det är positivt att lagen reglerar att det i den skriftliga planeringen av egenvård som utförs av yrkesutövare ska framgå vilken kunskap den som hjälper den enskilde med egenvården behöver ha. Detta kommer att stärka patientsäkerheten.

Medan det är viktigt att sekretesslagstiftning följs, är det också viktigt att regioner och kommuner och utförare på ett patientdatasäkert sätt kan dela information vilket underlättar utförandet. Delad information stärker patientsäkerheten genom att säkerställa att all nödvändig information finns tillgänglig.

Region Östergötland önskar att kapitel 2, 4§ andra stycket som börjar med *"Om patienten behöver hjälp att utföra åtgärden.."* förtydligas med om det där avses en annan person än yrkesutövare, exempelvis anhörig, till skillnad från stycket i samma kapitel och paragraf som börjar med *"När en patient behöver hjälp att utföra åtgärden av någon som gör detta inom ramen för sin yrkesutövning.."* där det tydligt framgår att det avser yrkesutövare.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Förslaget gör tillägg med anledning av lagen om egenvård och reglerar verksamheter som erbjuder hjälp med egenvård.

Region Östergötland har ingen kommentar till detta förslag.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (1993:1091) om assistansersättning

Förslaget till förändring innebär ett tillägg med anledning av förändringen om schablonavdrag för föräldrar i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialförsäkringsbalken.

Region Östergötland har ingen kommentar till detta förslag.

Övriga kommentarer

Region Östergötland ställer som helhet mycket positiv till utredningen och dess intention att stärka rätten till assistans. Det är av vikt att personer med behov av personlig assistans får detta i tillräcklig omfattning och att föräldrar

2021-09-08

Dnr: RS 2021-456

till barn med behov av personlig assistans får rimligt stöd utöver sitt föräldraansvar.

Förslagen ställer krav på samverkan mellan den som ansvarar för hälso- och sjukvårdsinsats och den som utför insatserna. Detta kommer att ge ökad trygghet för att insatserna utförs på ett patientsäkert sätt.

Flera av förslagen kommer att innebära ökad administration för regionerna.

Remissen och lagförslagen tar inte upp finansieringsansvaret när en personlig assistent behöver bistå sin brukare under en sjukhusvistelse. Det vore av vikt att förtydliga denna ansvarsfördelning.

Kaisa Karro
Regionstyrelsens ordförande

Krister Björkegren
Regiondirektör